

MÜMİN BİR KİMSENİN RABBİN'DEN

<"xml encoding="UTF-8?">

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MÜMİN BİR KİMSENİN RABBİN'DEN, PEYGAMBERİN'DEN VE İMAMIN'DAN BİRER HASLET OLMADIKÇA İMANI KAMİL OLMAZ

Usul-i Kafi kitabında İmam Rıza'dan (Allahın selamı ona olsun) nakledilen bir hadiste şöyle
buyuruluyor:

"Bir müminde üç haslet (özellik) olmadıkça gerçek mümin olamaz: Rabbin'den (öğreneceği) bir
haslet, Peygamberin'den bir haslet, İmamın'dan da bir haslet. Rabbin'den olan haslet sırrını
gizlemektir.

Hak Teala Kuran-ı Kerim'de buyuruyor ki; "Gaybi bilen O'dur, gaybını (razı olduğu bazı
resullerden gayrisine) açıklamaz." [7] Peygamberinden olan haslet halk ile iyi geçinmektir.

Çünkü Hak Teala Resul-i Ekrem (s.a.a)'i halkla iyi geçinmeğe emrederek buyurmuştur ki:
"Suçları bağışlamak yolunu tut; marufu emret ve cahillerden vazgeç" [8] Allah'ın velisi imamdan
olan haslet can ve mal sıkıntılarına sabretmektir."

Kısacası senden Hak Tealaya, Resul-i Ekrem'e (s.a.a) ve İmam'a uyman istenmektedir.
Hak Teala'nın sıfatına uymak isteyen bir kimse şüphesiz çok büyük bir durum ve çok önemli bir
makam için hazırlanmaktadır. Çünkü Hak Teala senin de kendi veli ve dostları için hazırlayıp
seçtiği cennete gitmeni ister. O halde, orada oturanlarla senin aranda benzerlik olabilmesi için
seni de onların sıfatlarına benzer sıfatlara yöneltmesi gerekir. O makam son derece temiz ve
nurludur. O makamda bulunanlar peygamberler, şehitler ve sıddıklardır.

Hak Teala'nın hikmeti ise senin o makam ve ehli ile uyum sağlamadan orada olmanı kabul
etmez. Çünkü bu, bir şeyi layık olmadığı yerde karar vermektir. Öte yandan sonsuz Şefkat ve

rahmet sahibi Hak Teala senin ordan başka bir yerde olmana razı değildir. O halde ilahi lütuf gereği senin de en yüce, en kamil, en değerli olan sıfatlara yöneltilmeni gerektirmiştir. Bu yüzden kendisine isnat ettiği ve kendini onlarla övdüğü sıfatlara uymanı istemiştir.

Sonuç olarak Hak Teala'ya mensup olan evde (yani cennette) ancak O'nun sıfatlarıyla sıfatlanan kimse oturmağa layıktır. Öte yandan o evde komşuları Allah Teala'nın velileri olduğuna göre onların da sıfatlarıyla sıfatlanması zorunludur. İşte bu pâk sıfatlarla sıfatlanmakla temizlenip cilalanan nefse Hak Teala hitap ederek şöyle buyurur: "Ey güvene eren nefis razı olarak ve rızasını kazanmış bulunarak Rabb'ine dön ve artık katıl kullarımın arasına ve gir cennetime." [9]

Bu ilahi sıfatlar çoktur. Fakat İmam bunlardan zikredilen üç sıfatın daha önemli olduğundan dolayı onları seçip imanı onlara bağlı kılmıştır. Bunlardan en hayırlısı ise sırrını gizlemektir.

Genellikle halk kamil olmayıp bir çok eksikliklere sahiptirler. Öte yandan kemal sıfatlarının güzel ve şerefli olduğu herkesçe malumdur ve herkes bunları arzulamaktadır. Fakat bu sıfatlar nefsi emmarenin isteklerine ters düştüklerinden ve halkın genelinin nefisle mücadele gayreti zayıf olduğundan onları elde edemiyorlar.

Böyle oldukları içinde, birisinin o sıfatları kazanmaya gayret ettiğini gördüler mi onun o sıfatları kazanarak kendilerinden üstün olmasından korkarlar. Çünkü insan kendi arkadaşından aşağı düşmeyi istemez aksine üstün olmayı ister. Bunun için de her türlü hileye başvurarak ona engel olmağa çalışırlar. Bir kişinin bir topluma karşı koyamayacağı da açıktır. Bu yüzden mukaddes şeriat müminin tek kurtuluş yolunun, sırrını gizlemek olduğunu bilmiştir. Bu takdirde artık halkın şerrinden korunur ve yolunu sürdürür.

Şefkatli hekim ve gerçek tabib olan Ehl-i Beyt (Allah'ın selamı onlara olsun) müminin nefs-i ammaresinin de yol kesici düşmanlarından birisi olduğunu bildiklerinden onu son derecede sırrını gizlemeğe teşvik ederek imanın bu sıfata bağlı olduğunu ve Hak Teala'nın da kendisini bununla övdüğünü açıklamışlardır.

Amaç ise nefsin gösterişe olan meylini yok etmektir. Nefis bu hedefe varmak için çeşitli hilelere başvurur. Örneğin insanın inanç ve amelini diğerlerine açıklamasının onlara yarar sağlayacağını bu yolla onları sevindireceğini,

onların görüşünden yardım alabileceğini, daha başarılı olması için onların dua edeceğini veya yararlanma ihtimali olan diğer birisine nakledeceğini insana fısıldar. Oysa ki, yapılan amelleri açıklamak iyi olsaydı Allah Teala da bu işi yapar, sır hamilleri olan az bir gruptan gayri sırrını halktan gizlemezdi.

Hikmet sahibi olan iyiyi terketmez ve mükemmel olandan gayrisini yapmaz. Bundan da insanın inanç ve amelini diğerlerine söylemenin fesad ve hikmete aykırılık olduğu anlaşılır. Sen de hikmete uymak batıldan kaçınmakta Rabb'in olan Hak Teala'ya uy. Nefis amelini diğerlerine söylemeyi salah şeklinde gösterse de kötü maksatlıdır. İmam Zeynulabidin (Allah'ın selamı ona olsun) Zuhri adındaki birisine şöyle buyurmuştur:

"Her ne kadar yanında mazeret getirme yolun olsa bile kalplerin çabucak inkar ettiği şeyleri konuşmaktan kaçın; çünkü her inkar edilecek şeyi duyurduğun kimseye yeterli özür getirmek mümkün değildir."

Yine Ehl-i Beyt'e ait olduğu söylenen bir şiirde şunlar yer almaktadır:

Ben ilmimin cevahirlerini gizliyorum ki cahil birisi ilmi görüp de delaletе düşmesin.

Ebu Hasan (Hz. Ali) (a.s) İmam Hasan (a.s) ve İmam Hüseyin (a.s)'a şöyle buyurmuştur: "Bir çok değerli ilimler vardır ki eğer onları açıklasam müslüman olan kişiler beni puta tapmakla suçlarlar.

Müslümanlar kanımın helal diye dökerler ve yaptıkları en çirkin işi iyi bilirler."

Sırrı gizlemenin övülmesi ve sırrı açmanın kınanması hakkında hadisler ise son derecede çoktur. Sırrı gizlemeği sevip ifşa etmekten rahatsız olmak hali insana galip oldu mu herhangi bir durumla karşılaştığında akıl gözüyle bakar ve açıklaması gereken bir durum olursa gerektiği kadar Ehl-i Beyt'in emrine uyarak açıklamada bulunur ve bundan dışarı çıkmaz. Çünkü Ehl-i Beyt (Allah'ın selamı onlara olsun) kendileri şöyle buyurmuşlardır:

"Hikmeti ehli olmayana vermeyin; aksi takdirde hikmete zulmetmiş olursunuz. Ehinden ise esirgemeyin yoksa onlara zulmetmiş olursunuz."

Sırrı gizlemenin iki merhalesi vardır: Birinci merhale müminin sırrı oluşu. İkinci merhale ise müminin sırrı gizlemesidir. Yani, mümin sırrı gizleme gücüne sahip olmalıdır. Öyle ki, nefsi onu sırrı ifşa etmeğe zorlamamalıdır. Biz ikinci merhalede konuşmak istiyoruz. Birinci merhalede ise

İmam Sadık'ın (a.s) şu buyruğuyla yetiniyoruz:

Bir gün İmam Sadık (a.s) Mufazzal b. Salih'e şöyle buyurdu: "Ey Mufazzal, Allah'ın öyle kulları vardır ki halis sırlarıyla Allah Teala ile muamele ederler ve Allah Teala da onlarla halis iyilik ve ihsanıyla muamele eder. Onlar öyle kimselerdir ki, kıyamet günü amel sayfaları boş kalır. Ve Allah Teala'nın karşısında durduklarında Allah Teala onların amel sayfalarını yaptıkları gizli amellerle doldurur."

Mufazzal, "Ey mevlam, onlara karşı böyle davranılmasının sebebi nedir?" diye arzetmesi üzerine İmam (a.s) şöyle buyurdu:

"Allah Teala onları, hafız meleklerin onlarla kendisi arasındakileri bilemeyecek kadar üstün kılmıştır."

Şeyh Ahmed b. Fahd, Uddet-ud Dâi kitabında bu hadisi naklettikten sonra, "Bu yüce makamlardan gafil olma. Çünkü bu makamlar cennetten daha değerlidir" diyor.

Aşağıdaki şiir bunu daha güzel anlatmıştır:

Ariflerin kalbinde öyle gözler var ki onlarla görülmeyen şeyleri görürler.
Sırları söyleyen dilleri var ki ammeleri yazan melekler onları bilmezler.
Kanatsız kalpleri var ki alemlerin rabbinin melekutuna kadar uçarlar.

İkinci haslet halkla iyi geçinmektir. Bu ise Resul-i Ekrem'in (Allah'ın selam ve rahmeti ona ve Ehl-i Beyt'ine olsun) sünnetidir. Daha önce İmam Ali'den (Allah'ın selamı ona olsun) Allah Teala'ya en sevimli kulun Resulüne uyan kimsenin olduğunu nakletmiştik. Bu sıfat sırrı gizlemekle aynı hikmeti taşımaktadır. Hatta mezkur açıklamaya göre sırrı gizlemek halkla iyi geçinmenin bir bölümüdür.

Usul-i Kâfi'de İmam Sadık'dan (Allah'ın selamı ona olsun) nakledilen bir hadiste buyuruluyor ki: "Resulullah (Allah'ın selamı ve rahmeti ona ve Ehl-i Beyt'ine olsun) şöyle buyurmuştur: "Allah Teala bana farz ibadetleri yapmamı emrettiği gibi halkla iyi geçinmeği de emretmiştir."

Yine İmam Sadık (a.s) Resulu Ekrem (s.a.a)'den şöyle nakleder: "İnsanlarla iyi geçinmek imanın yarısı, onlara yumşak davranmak ise yaşantının yarısıdır."
Yine İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

"Ebrarla (iyilerle) gizli olarak, facirlerle ise açıkta bağlantı kurun. Ama facirlere meyletmeyin, ki azaba uğrarsınız. Bir zaman gelecek ki, din sahibi kimselerden halkın akılsız olduğunu zannedip onların akılsız, ahmak demelerine sabredenlerden başkaları kurtulmayacaktır."

Başka bir yerde de İmam (a.s) Resulullah'tan (s.a.a) şöyle nakleder:
"Üç şeye sahip olmayan kimse bir yere varamaz: Onu günahlardan alıkoyacak olan takvaya, insanlarla iyi geçineceği bir ahlaka, cahilin cehaletine karşı koyabileceği sabıra."

Usul-u Kâfi'de yine İmam Sadık'tan (a.s) şöyle buyurduğu nakledilmektedir:
"Kim elini halktan korursa -onlara zulmetmezse- bir eli korumuş olur; ama -bunun karşısında- ondan bir çok eller korunmuş olur."

Bu yüzden bazı doğruluk ve takva iddiasında bulunan kimselerin "ben halka aldırış etmem, kimseye ihtiyacım yoktur, halk da kim oluyor?" gibi insanlarla iyi geçinmemenin bir nişanesi olan sözleri hep nefsin heva ve hevesine uymaktan ve Ehl-i Beyt'in (Allah'ın selamı onlara olsun) yolunu bilmemekten kaynaklanıyor.

Öte yandan cahil bir kimse insanlara dalkavukluk etmeyi onlarla iyi geçinmek olarak zanneder ve Allah'ın emrettiği halkla iyi geçinmenin yağcılık anlamına geldiğini zanneder. Oysa ki, bunların birbirinden farklı olduğu malumdur. Kınanmış olan dalkavukluk kötü işleri iyi göstermeğe veya halktan umduğu bir menfaat için kötü işi reddetmemeğe denir. Bu hasletin güzel olup hayıra vesile olduğunu gösteren delillerden biri, İmam Zeynulabidin'in (a.s) Kerbela vakiasından sonra Şam'a esir olarak götürüldüğü sırada Şamlı adama karşı gösterdiği yumuşaklıktır.

Hz. Zeynulabidin'i (a.s) Yezid'e esir olarak götürdüklerinde Şamlı adamla arasında şöyle bir sohbet geçmiştir:

Şamlı: "Allah'a hamd olsun ki, sizleri öldürdü, bidatınızı boşa çıkardı ve halkı sizden kurtardı."

İmam (a.s): "Ey yaşlı adam! Kur'an okuyor musun?" Adam; "Evet okuyorum" dedi.

İmam (a.s): "De ki, ona (risalete) karşılık olarak yakınlarımı sevmekten başka sizden bir karşılık istemiyorum" ayetini okudun mu?.

Adam; "Evet" dedi.

İmam (a.s); "Allah siz Ehl-i Beyt'ten her türlü pisliği gidermek ve sizleri tertemiz kılmak ister" ayetini okudun mu? Adam "Evet" dedi.

İmam Zeynulabidin (a.s); "Ey yaşlı adam, "Yakınlarının hakkını ver" ayetini okudun mu? Adam;
"Evet" dedi.

İmam Zeynulabidin (a.s); "Biz Peygamber'in yakınları ve onun Ehl-i Beytiyiz" buyurdu.

Bunu duyan yaşlı adam ağlamaya başladı ve elini göğze kaldırıp Hz. Hüseyin (a.s)'ın katilinden
beraat ederek tevbe etti.

Yumuşaklık o yaşlı adamı böylece hayıra çekmiştir. İşte şerri önlemek veya hafifletmek için
yapılan ve bir çok hayırlara vesile olan yumuşaklık budur. Bu ise dalkavukluktan farklıdır.

İyi geçinmek bazen karşı tarafın şerrini defetmek içindir ve bazen de onu hayra cezbetmek
amacıyla olur. Bütün bunların iyi oluşunda şüphe yoktur. Ama eğer korkudan veya bir etkisi
olmamasından dolayı olursa bu durumda iyi geçinmek şefkat, güler yüzlülük, eziyete tahammül
veya en iyi savunma metodudur.

Allah Teala bu konuda buyuruyor ki: "İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen, en güzel bir tarzda
(kötülüğü) uzaklaştır; o zaman, (görürsün ki) seninle onun arasında düşmanlık bulunan kimse,
sanki sıcak bir dost(un) oluvermiştir. Buna da, sabredenlerden başkası kavuşturulamaz. Ve
buna, büyük bir pay sahibi olanlardan başkası da kavuşturulamaz." [10]

Başka bir ayette ise şöyle buyuruyor: "Ona yumuşak söz söyleyin, umulur ki öğüt alıp-düşünür
ya da içi titrer-korkar." [11]

Usul-u Kâfi'de İmam Sadık'tan (a.s) şöyle rivayet edilir:

Bir gün Resulullah (s.a.a) Aişe'nin yanındayken adamın biri içeri girmek için izin istedi.
Resulullah (s.a.a) Aişe'ye "Bu ne kötü bir insandır!" buyurdu. Aişe kalkıp içeri girdikten sonra
Resulullah (s.a.a) o adamın içeri girmesine müsaade etti. Adam içeri girince Resul-i Ekrem
(s.a.a) ona güler yüzlü davrandı.

Sohbeti bitince de adam kalkarak oradan ayrıldı. Aişe "Ya Resulullah" dedi. "Siz bu adamın
hakkında öyle buyurduğunuz halde onu güler yüzle karşıladınız -bunun sebebi nedir?-" O hazret,
"Ağzıbozukluğu yüzünden insanlar kendisiyle düşüp-kalkmaktan hoşlanmayan kimse Allah'ın
en kötü kuludur" buyurdu.

Bütün bunlar bir nevi takiiye olan iyi geçinmek içindir. Takiyenin medhinde ise sayısız

rivayetler vardır. Hatta "Allah yanında sizin en üstününüz en takvalı olanınızdır" ayeti de, "Allah yanında sizin en üstününüz takiyyede en ılımlı olanınızdır" diye tefsir edilmiştir. Ve hatta "Dinin onda dokuzu takiyyedir" denilmiştir.

Usul-u Kâfi'de Hammad b. Vakidi-I Fehham şöyle rivayet eder: "Yolda İmam Sadık'la (a.s) karşılaştığımda o hazretten yüzümü çevirerek yoluma devam ettim. Sonra huzuruna çıktığımda "Fedanız olayım, ben bazen sizi gördüğümde rahatsız etmiş olmamak için yüzümü sizden çeviriyorum" diye arzettim. Bunun üzerine İmam (a.s) buyurdu ki: "Allah'ın rahmeti senin üzerine olsun. Ama falan yerde bir adam beni görünce selam verdi; bu hareketi hiç de iyi bir hareket değildi."

Görüyoruz ki, İmam'ın (a.s) durumunu gözeterek ona selam vermeyen kimse, İmam'ın kendisine rahmet okumasını hak kazanmıştır; o hazretin durumunu gözetmeyerek selam veren kimseden ise İmam (a.s), "iyi bir iş yapmadı diye yakınmaktadır. O halde bu hadisten ve benzerlerinden anlaşılıyor ki, mümini ağırlamak başkalarının ona düşmanlık

etmesine ve fitne çıkmasına sebep olacaksa, bu durumda onu ağırlamak ona saygı göstermemekle olur. Bazen de mümini ağırlamak onu eleştirmekle olur. Nitekim masum imamlarımızdan bazıları bazı özel ashabı hakkında böyle yapmışlardır. Bu ise geminin soygunculardan kurtulması için Hz. Hızır'ın onu delmesine benzer.

Üçüncü haslet ise sabırdır. Şüphesiz dünya mümine hapistir. Hapiste rahatlık düşünülebilir mi? Rivayet edildiğine göre bir adam kendi sıkıntısını İmam Sadık'a (a.s) yöneltip şikayette bulundu.

İmam Sadık (a.s) ona "sabret" buyurdu. Allah sana bir kurtuluş yolu açacaktır." Sonra biraz susup o adama bakarak "Kufe hapishanesinin nasıl olduğunu biliyor musun?" diye sordu. Adam "dar ve pis kokulu bir yerdir ve mahpuslarının durumu tassavur edilemeyecek kadar kötüdür." dedi.

İmam Sadık (a.s): "Bu dünyada hapiste olduğun halde; bir de rahatlık mı istiyorsun?" dedi. Mümine dünya hayatı, orada çektikleri musibetlerden ziyade, ahirete iştiağından dolayı hapis olur ya dünyaya meyiletme tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğundan ona bel bağlamaması ve ondan nefret

etmesi için; hikmet ve rahmet sahibi Allah Teala onu çeşitli belalara mübtela eder ya da sevabı

gerektiren itaat ve ameli zayıf olan birisi olur ve Allah Teala şefkat ve merhametiyle onu musibetlere tahammül etmek sevabına kavuşturmak ister ve böylece dünya hayatı ona hapis olur.

İmam Cafer Sadık (a.s) buyurmuştur ki:

"Eğer insan musibete düşer olmakla kavuştuğu mükafat ve sevabı bilseydi makasla etinin doğranmasını bile arzu ederdi."

Yine buyurmuştur ki:

"Müminlerden biri bir belaya tutulur ve buna sabrederse ona bin şehide verilen sevap verilir."

Yine buyurmuştur ki:

"Bazen kulun Allah indinde öyle bir makamı olur ki, o makama ancak şu iki hasletten biriyle kavuşabilir ya malının elinden çıkmasıyla veya vücudunun bir belaya düşer olmasıyla."

Demek bir belaya düşer olmak mümin için ya sevap ve manevi makam sayılır ya da cezalandırma ve günahının keffareti; hangisi olursa olsun akıl sahipleri tarafından sevilir ve hoş kabul edilir.

Mükafat olan kısmı bellidir; cezalandırma olan kısmı ise, Ehl-i Beyt'ten gelen hadislerde açıklandığı üzere Allah'ın keremi'nin mümin kulunu iki defa cezalandırmamayı gerektirdiği için mümin bir şahısa düşen şey sabretmektir. Çünkü Allah Teala belayı yaratmadan sabrı yaratmıştır.

Usul-u Kafi'de Hz. Ali (a.s)'dan nakledilen bir hadise göre Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

"Sabır üç kısımdır: Musibete karşı olan sabır; itaata sabır; ve günaha düşmemek için sabır.

Kim musibete sabreder ve güzel bir tahammülle onu geride bırakırsa Allah onun için üçyüz derece yazar, her bir derecenin arası yer ile göğün arası kadardır. Kim bir itaata sabrederse Allah ona altıyüz derece yazar bir dereceyle diğerinin arası yerin ortasından arşa kadardır. Ve kim de günaha düşmemek için sabrederse (direnirse) Allah ona dokuzyüz derece yazar ki, her bir dereceyle diğerinin arası yerin ortasından arşın sonuna kadardır."

Yine Usul-u Kâfi'de İmam Sadık (a.s)'dan şöyle rivayet edilmiştir:

"Bizler sabredeniz ve şiamız bizden daha sabırlıdır."

Ravi diyor ki Ben "canım sana feda olsun; nasıl şialarınız sizden daha sabırlı olabilir?" diye

sorduğumda İmam (a.s) buyurdu ki:
"Biz (mükafatını) bildiğimiz şeyler için sabrediyoruz, ama onlar (sırf bize mahabbetleri olduğu için mükafatını) bilmedikleri şeyler için sabrediyorlar."

İmamların şefkatine bak. Şianın küçük musibetler karşısında naçiz sabırlarını kendilerinin büyük musibetleri karşısındaki sabırları derecesine çıkarıyorlar. Amaçları kendilerine katarak onların kopup helak olmalarını önlemektir. Zira onları kendilerinden saymadıkları ve kendi saflarında yer vermedikleri takdirde onların bir kurtuluş yolu olmadığını biliyorlar.

Ehl-i Beyt'le birlikte oldukları takdirde artık hepsini reddetmek mümkün değildir ve hepsini kabul etmek gerekir. Ama eğer her biri kendi hükmüne tabi tutulursa şiaları kesinlikle kurtulmazlardı. Bu yüzden Şialarından son istekleri en azından zahirde onlara kendilerini benzetmeleridir. Bu konuda Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:
"Kendisini bir kavme benzetenin o kavimden olması umulur."

Daha sonra imamlar kendi şefaath ve dualarıyla bunu kemala erdirmek istiyorlar. Seyyid ibn-i Tabus diyor ki: İmam Mehdi'nin (Allah zuhurunu yakınlaştırsın) mukaddes serdabta şiilerine şöyle dua ettiğini duydum:
"Allah'ım, şiilerimiz bizdendir. Onlar bizim toprağımızın geri kalanından yaratılmış ve bizim vilayetimizin nuruyla yoğrulmuşlardır. Onların işini bize hevale et. Bizim muhabbetimize güvenerek yaptıkları günahları ört. Hesap anında terazileri hafif olursa hayırlarımızın fazlasıyla onların terazilerini ağırlaştır."

O hazretin şiilerinin onlardan koparak yalnız kalmalarını önlemek için onları nasıl kendilerine katmağa çalıştıklarına dikkat et. Bazen yaratılıştta onların kendilerinden olduğunu buyuruyor, bazen onların günahlarının Ehl-i Beyt'in savgisine güvenmeleri nedeniyle olduğunu söylüyor, bazen de Allah Teala'ya onların eksikliklerini kendi hayırlarının fazlasıyla doldurması için yalvarıyor.

Kardeşim; bizim bilmediğimiz şeyleri onlar biliyor; onlar, günahın kendisine değil, kime karşı günah işlediğine bak demişlerdir. Onlar günahlarımızdan kaynaklanan tehlikeyi bildiklerinden ve helak olmamızdan endişelendiklerinden dolayı bizleri selametliğe götüren kurtuluş yoluna hidayet etmişlerdir. Bu da mümkün olduğu kadar onlara benzemek doğrultusunda çaba harcayarak bir an bile onlardan ayrılmamayı kendine amaç edinmekle olur.

İmam Rıza'nın (a.s) buyruğu da bu doğrultudadır. Yani İmam'ın sünneti olan zorluklarda sabırlı olmayı kendine sünnet edinmeğe çalışmaktan bir an bile gaflet etmemelidir. Gerçekte, üç dereceden ibaret olan musibet karşısında sabretmek, itaata sabretmek ve günah karşısında sabretmek bütün sünnetleri içermektedir.

Burada, Allah Teala'nın bizleri de Ehl-i Beyt'i önder edinerek onlara uymaya muvaffak kılması ümidiyle o hazretin farz derecesinde ehemmiyet verip amelen bağlı oldukları sünnetlerinden bazılarına işaret ediyorum:

1- SÖZÜNDE DURMA.

O hazretlerin hayatlarını incelediğimizde, o hazretlerin bir engelle karşılaşp vaadini yerine getiremememe korkusundan muminlerin bir vaadda bulunmamalarını tavsiye ettiklerini görüyoruz. Vaadini yerine getirmek ise o hazretlere göre çok önemli bir konudur.

Bu durumda mümin bir kimse karşılaşılabilircek olayları kontrol edemeyeceğinden bir vaadda bulunmamalıdır. Vaadda bulunduğu takdirde ise kesinlikle vaadini yerine getirmelidir. Aksi durumda Ehl-i Beyt'in (Allah'ın selamı onlara olsun) sünnetinden uzak olup, bununla Ehl-i Beyt'e uyanların simge ve nişanesinden çıkıp (Allah korusun) diğerlerine benzer. Resulullah'ın (Allah'ın selam ve rahmeti ona ve Ehl-i Beyt'ine olsun) hayatının son anlarında borçlarını vermesinin yanısıra vaadlerini de yetine getirmesi için Hz. Ali'yi

vasiy tayin etmesi bunun apaçık örneğidir. Çünkü o hazrete göre vaadde bulunmak da borç gibi farz bir hak olarak kabul edilmesiydi. Ölümün gelip çatmasını bir mazeret sayarak büyük bir mazeret sözkonusu olmaz, borçlarını vermesi için vasiy tayin ettiği gibi vaadini yerine getirmesi için de vasi tayin etmezdi. Elbette Ehl-i Beyt'in (Allah'ın selamı onlara olsun) sünneti olan vaadini yerine getirmeye önem vermekten maksadın bir engelle karşılaşp mazereti olmanın yanısıra vaadini yerine getirmenin de mümkün olduğu takdirdedir.

Ama herhangi bir engel sözkonusu olmadığı takdirde vaadini yerine getirmenin gerekliliği apacık bellidir. Çünkü herhangi bir engel ve mazeret sözkonusu olmaksızın vaadini yerine getirmemek en alçak insan için bile bir eksiklik ve kabahattır. O halde bunu diğerlerinin uyması gerekli olan Ehl-i Beyt'in (Allah'ın selamı onlara olsun) sünnetinden saymak layık değildir.

2- KARŞILIKSIZ İHSAN ETMEK

O hazretlerin sünnetlerinden biri de farz olandan ve vaadinden fazla ihsan etmektir. Çünkü o hazretler vaadi farz olarak talakki ederlerdi. Resulullah (Allah'ın selam ve rahmeti ona ve Ehl-i Beyt'ine olsun) vaadini iyi bir şekilde yerine getirirdi. Yani o hazret aldığı borcu geri verirken aldığı miktardan bir miktar da fazla verirdi. Ehl-i Beyt'in (Allah'ın selamı onlara olsun) sünnet ve gidişatı ise "Câmia" ziyaretinde

olduğu gibi ihsan ve kerem idi. Kısacası onlar Allah Teala'nın şu ayetinin apaçık örnekleriydiler: "Allah adalet ve ihsana emreder" [12] Hz. Ali (Allah'ın selamı ona olsun) el emeğiyle bin köle azad etti. Bunun yanısıra onları normal bir hayata kavuşturmak için sermaye de verirdi. Yine o Hazret Mekkeli bir araba dört bin dirhem vaadinde bulunduğundan dolayı Resulullah'ın (s.a.a) mübarek elleriyle yaptığı bağı satarak vaadini fazlasıyla yerine getirdi.

Velhasıl, vaad ve farz hakkı yerine geririrken az bir şeyle de olsa fazla ihsanda bulunmanın nefislerde apayrı bir yeri vardır. O hazretler ise bunu kendilerine bir prensip edinmişlerdi.

3- KENDİSİNİN İHTİYACI OLDUĞU HALDE DİĞERLERİNİ KENDİSİNE TERCİH ETMEK

Allah Teala Kuran-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

"Kendilerinin ihtiyacı olduğu halde diğerlerini kendilerine tercih ederler." [13]

Mümin ibr kimse diğerlerini kendine tercih etmeyi kendine amaç edinmelidir. Çünkü aksi takdirde bazen de olsa kendini sevmek ve nefsani heva ve hevesleri onu zulüm ve insanlık dışı hareketlere zorlar.

Böyle bir kimse ise mümin olamaz. Çünkü insanlar mümin kimsenin şerrinden amanda olmalıdır. Ama diğerlerini kendine tercih etmeyi kendine gerekli kılan kimse diğerlerine zulmetmez. Çünkü en fazla nefsi onu insafı terketmeğe zorlar. Ama artık haddini aşır hakları terketmez. O halde diğerlerin onun zulmünden amanda olurlar.

[7]- Cin/26.

[8]- El Araf/199.

[9]- Fecr/28.

[10] - Fussilet/34-45.

. [11] - Tâhâ/44